

שאלות ותשובות:

ועדות זכאות ואפיון עבור תלמידים עם אוטיזם לקראת שנת תשפ"ב

(עדכני ליום 24/3/2021)

ביום 21/3/2021 משרד החינוך פרסם הנחיות ביניים חדשות לגבי אופן קיום ועדות זכאות ואפיון לקראת שנת הלימודים תשפ"ב. בעקבות זאת, הכנו עבורכם דף שאלות ותשובות מעודכן. למידע נוסף ולהרחבה על המידע המופיע כאן, אתם מוזמנים לצפות בסדרת ההרצאות שפיתחנו עבורכם וזמינות לצפייה בערוץ היוטיוב של אלו"ט. לצפייה [לחץ כאן](#).

שאלה: מה זו ועדת זכאות ואפיון?

ועדת הזכאות והאפיון היא ועדה מקצועית באחריות משרד החינוך, ותלמידים שעשויים להיות זכאים לשירותי חינוך מיוחדים צריכים לגשת לוועדה זו, בין אם הוריהם רוצים לשלבם בחינוך הרגיל, ובין אם בחינוך המיוחד. הועדה מוסמכת לקבל החלטות לגבי כל תלמיד ביחס לארבעה נושאים:

1. זכאותו לשירותי חינוך מיוחדים.
2. רמת התפקוד של התלמיד.
3. היקף סל השירותים שיינתן לתלמיד (רלוונטי בשילוב) – לוועדה אין סמכות לקבוע את סוגי התמיכות או פילוח הסל האישי. סוגיה זו תיקבע לאחר השיבוץ בצוות רב-מקצועי במסגרת החינוכית אליה ישובץ התלמיד.
4. זכאותו להסעה וליווי – הקריטריונים בנושא טרם הוסדרו, והוועדות עדיין לא מקבלות החלטות לעניין זה.

שאלה: מתי חייבים לקיים ועדת זכאות ואפיון, והאם אפשר לבקש לקיים ועדה גם בנסיבות נוספות?

צריך לקיים וועדת זכאות ואפיון במקרים הבאים:

- פעוטות אשר מלאו או ימלאו להם 3 שנים עד דצמבר תשפ"ב, והם זכאים על פי חוק להתחיל את לימודיהם במערכת החינוך בשנה הבאה.
- תלמידי מערכת החינוך אשר אובחנו השנה עם אוטיזם.
- תלמידי מערכת החינוך אשר עברו ועדת השמה/ועדת שילוב לפני 3 שנים וצריכים כעת לחדש זכאות כיוון שתוקף ההחלטה עומד לפוג.
- תלמידי מערכת החינוך אשר יש להם החלטת ועדת השמה/ועדת שילוב בתוקף (לא עברו עדיין 3 שנים), אך יש צורך בשינוי אפיון המוגבלות, רמת התפקוד או גודל הסל האישי.
- תלמידים העולים מחטיבת הביניים לחטיבה העליונה, בעלי זכאות בתוקף, והם או לומדים בשילוב יחידני עם סל אישי או לומדים במסגרת חינוך מיוחד ומעוניינים לעבור לשילוב יחידני.

ניתן לבקש לקיים ועדה גם בנסיבות אחרות.

שאלה: עד מתי ניתן לפנות ולבקש לקיים ועדה? עד מתי מתקיימות הועדות?

ת: לפי ההנחיות, ניתן להגיש בקשה לקיום ועדת זכאות ואפיון עד ה-20/4/2021. המועד האחרון לעבודת הועדות הוא עד ליום 30/6/2021.

שאלה: איזה מסמכים נדרש להגיש כדי לקיים ועדת זכאות ואפיון?

ת: לצורך הפניית התלמיד לוועדה, על המסגרת החינוכית (ביה"ס או הגן) להעביר את המסמכים הבאים:

- שאלון הפניה לוועדה – חשוב לדעת! על המסגרת החינוכית למסור העתק להורים לפני הועדה.

- שאלון רמת תפקוד (ראמ"ה) במידה ונדרש – **חשוב לדעת!** על המסגרת החינוכית למסור העתק להורים לפני הועדה.
- להעביר להורים טופס ויתור סודיות שמאשר להעביר מסמכים לוועדה.
- בנוסף, לצורך קיום הדיון בוועדה, על המסגרת החינוכית להעביר לוועדה מסמכים המעידים על עוצמת המוגבלות, ומסמכים נוספים במידת הצורך (סיכום השיחה שהתקיימה לפני הועדה, תח"ת/תל"א, דו"ח חינוכי או טיפולי ועוד).

שאלה: למה המסגרת החינוכית הזמינה אותנו לפגישה לפני שאנחנו עולים לוועדה?

ת: לקראת הדיון בוועדה, חובה על המסגרת החינוכית והצוות החינוכי לקיים שיחת הכנה עם התלמיד והוריו. בשיחה יתקיים דיון אודות תפקוד התלמיד וצרכיו, תוכניות ההתערבות שהופעלו והשפעתן. בשיחה, יימסר מידע על השאלונים שהמסגרת החינוכית תמלא לקראת הדיון בוועדה, והזכויות שעומדות להורים בוועדה, לרבות הזכות לבחור את סוג המסגרת החינוכית בה התלמיד ילמד. על המסגרת החינוכית לעדכן את ההורים בדבר הצורך להמציא מסמכים נוספים לצורך קיום הדיון בוועדה.

שאלה: אילו מסמכים הם באחריות ההורים?

ת: באחריות ההורים לחתום על ויתור הסודיות ולהעביר אותו לוועדה/למסגרת החינוכית/לרשות המקומית. בנוסף, עליהם להעביר גם מסמכים קבילים על אבחנת המוגבלות של התלמיד/אישור על הימצאות בתהליך אבחון, בדיקות שמיעה וראייה (במידה וניגשים פעם ראשונה לוועדה, או במידה ויש לילד שלכם גם מוגבלות בשמיעה או בראייה בנוסף לאוטיזם). בנוסף, ההורים יכולים לבחור להעביר גם 'שאלון להורים' ו'שאלון לתלמיד', חוות דעת מקצועיות ומסמכים נוספים שההורים מעוניינים להציג בוועדה.

שאלה: אנחנו עדיין בתהליך אבחון ולא בטוח נסיים עד ה-20/4/2021. האם ניתן לשריין מקום בוועדות?

ת: הורים יכולים לפנות לרשות המקומית ולעדכן על הימצאות בתהליך אבחון, ולבקש לזמן ועדת זכאות ואפיון כבר מעכשיו. חשוב שההפניה לוועדה, כולל כל המסמכים הרלוונטיים, יועלו למערכת של הועדות לפני ה-20/4/2021. אז כדי שלא יתפספס המועד, הכנו באלו"ט **טופס אישור** (שמצורף בסוף המסמך הזה), המצהיר על הימצאות בתהליך אבחון. את הטופס אפשר להגיש לרשות המקומית יחד עם שאר המסמכים (כולל שאלונים, בדיקות ראייה, שמיעה וכל חומר רלוונטי אחר) שצרכים להיות מועלים למערכת משרד החינוך עד לתאריך זה. **שימו לב** – רק אם האבחון יסתיים עד ה-10/8/2021 הועדה תיחשב לוועדת זכאות ואפיון רגילה. אבחון שיושלם לאחר מכן ייחשב כבקשה לוועדה חריגה.

שאלה: איך הועדות מתנהלות בפועל? כיצד צריך להיערך?

- ת: בשלב זה הועדות ממשיכות להתקיים באמצעות מערכת התייעוד החזותי 'זום'. ההורים רשאים לזמן לוועדה כל גורם שיכול להיות רלוונטי לדעתם. הדיון בוועדה מתחלק לשני חלקים:
- בחלק הראשון של הועדה ההורים יציגו את הצרכים של ילדם, אילו תמיכות נדרשות לו, אילו קשיים מתעוררים, האם ישנו צורך בליווי או השגחה צמודים, וייתנו דוגמאות. לאחר מכן, נציגת המסגרת החינוכית יפרט על התרשמות הצוות החינוכי לגבי הצרכים של התלמיד ואיזה היקף תמיכות נדרש עבורו. בשלב זה נציגת השפ"ח יתקריא מהאבחונים וחוות הדעת שהוצגו בפני הועדה את הצרכים של התלמיד כפי שרשומים במסמכים.
 - בחלק השני של הועדה יתקיים דיון לגבי קביעת הזכאות לשירותי חינוך מיוחדים, רמת התפקוד והיקף הסל האישי שיינתן לתלמיד. בסופו של הדיון יקיימו חברי הועדה הצבעה. **באפשרות ההורים להיות נוכחים גם בשלב קבלת ההחלטה וההצבעה, אלא אם** אחד מחברי הועדה ביקש לקיימו ללא נוכחות ההורים. בכל מקרה יש לתעד גם את

החלק השני בפרוטוקול המלא שנמסר להורים. על התיעוד לשקף את הדברים שעלו בדיון באופן שיהיה ניתן להבין ממנו את אופן קבלת ההחלטה והנימוקים לה.

שאלה: מי הם חברי ועדת הזכאות והאפיון?

ת: חברי הועדה קבועים בחוק החינוך המיוחד. יו"ר הועדה הוא עובד משרד החינוך שהוא בעל מומחיות, ניסיון והכשרה בחנ"מ. כמו כן, חברי הועדה הנוספים הם מנהל מחלקת החינוך ברשות (או מי מטעמו עם ניסיון/ הכשרה בחנ"מ); שני מפקחים של משרד החינוך – אחד מהחינוך המיוחד ואחד מהחינוך הרגיל (או נציגיהם); פסיכולוג חינוכי מטעם השפ"ח ברשות; נציג הורים – הורה לתלמיד עם צרכים מיוחדים.

שאלה: מה אנחנו צריכים לעשות אחרי הועדה?

ת: לאחר קיום הועדה, על ההורים להודיע לוועדה על בחירת סוג המסגרת תוך 14 יום ממועד שנודע להם על החלטת הועדה. אחרת, הועדה תקבל החלטה על סוג המסגרת על סמך שיקול דעתה. הצעתנו היא להישאר מעודכנים כל העת, על מנת לוודא שאתם מקבלים את ההחלטה והפרוטוקול כנדרש, במיוחד אם אתם יודעים על עיכובים בקבלת הדואר במקום מגוריהם.

סוגי המסגרות האפשריות הן: שילוב יחידי בכיתה רגילה במוסד חינוך רגיל, כיתת תקשורת במוסד חינוך רגיל, או בית ספר לחינוך מיוחד. אם ההורים הודיעו בזמן על בחירתם לעניין סוג המסגרת, יהיה באפשרותם לשנות דעתם לגבי בחירה זו גם עד ליום 10/7/2021 מכל סיבה. הרצאת אלו"ט בנושא סוגי מסגרות ניתן למצוא **בערוץ היוטיוב של אלו"ט. לצפייה לחץ כאן.**

שאלה: מה קורה אם אנחנו לא מרוצים מהקביעות של הועדה או אופן ההתנהלות שלה?

ת: במקרה כזה ניתן להגיש השגה (ערעור) לוועדת השגה מחוזית עד 21 ימים מיום שקיבלתם את ההחלטה. לוועדת ההשגה סמכות לקבל החלטה בנוגע לכל נושא שעליו הוגשה השגה, לרבות רמת התפקוד של התלמיד והיקף הסל האישי שנקבע. במידה והנושא לא יבוא על פתרונו לשביעות רצונכם בוועדת ההשגה, תוכלו לפנות בעתירה מנהלית לבית המשפט המחוזי.

שאלה: האם גם השיבוץ של הילד שלי ייקבע בוועדת הזכאות והאפיון?

ת: לא. וועדת זכאות ואפיון אינה מוסמכת לקבוע את שיבוץ התלמיד. שיבוץ התלמיד נעשה ע"י וועדת השיבוץ ברשות המקומית בה התלמיד מתגורר ונקבע על סמך שיקולים כגון אפיון המוגבלות, גיל, הזרם החינוכי והצרכים הייחודיים והפרטניים שלו.

לשאלות נוספות ייעוץ והכוונה ניתן לפנות למרכזי אלו"ט למשפחה:

מוקד טלפוני 03-6703077 | Family-1@alut.org.il

*מידע זה רלוונטי לאוכלוסיית התלמידים עם אוטיזם ומתייחס באופן ספציפי אליה.

**הדף מנוסח בלשון זכר אך פונה לכל המגדרים.

*** מסמך זה מחליף את דף המידע שהופץ על ידי אלו"ט ביום 16/2/2021 והתבסס על הנחיות הביניים מחודש דצמבר 2020. חוזר מנכ"ל משרד החינוך ליישום תיקון 11 בשנת תשפ"א עתיד להתפרסם בקרוב. עם פרסומו, אלו"ט תנגיש גם אותו להורים. עד לפרסום חוזר המנכ"ל הסופי והמחייב, המידע שמפורסם כאן מתבסס על החוק, הנחיות הביניים שפורסמו במרץ 2021, וחוברת היישום של תיקון 11 של משרד החינוך משנת תש"פ.

תאריך _____/_____/_____

לכבוד
מחלקת חינוך מיוחד
הרשות המקומית

שלום רב,

הנדון: הודעה על תהליך אבחון לתלמיד/ה ת.ז.

תאריך לידה

(לצורך שמירת זכאות לקביעת שירותי חינוך מיוחדים לשנה"ל תשפ"ב)

1. נבקש להודיע כי _____ נמצא/ת בתהליך אבחון על רקע קשיים בתקשורת חברתית.

2. האבחון החל בתאריך _____/_____/_____ ומבוצע ע"י:

☐ המכון להתפתחות הילד: _____ (שם המכון והיישוב)

☐ ד"ר _____ (נא להקיף) פסיכיאטר ילדים ונוער / נוירולוג ילדים בנוער / מומחה בהתפתחות הילד / אחר: _____

☐ מר/גב' ד"ר _____ מומחה בפסיכולוגיה (נא להקיף) חינוכית / התפתחותית / שיקומית / קלינית

3. האבחון טרם הושלם.

4. על כן, בהתאם לעדכון זה, נבקש כי יתאפשר כינוס ועדת זכאות ואפיון במועד עתידי בשנת תשפ"א, לאחר השלמת האבחון. זאת לצורך קביעת זכאות לשירותי חינוך מיוחדים בשנת תשפ"ב, בהתאם לתוצאות האבחון ולצרכי הילד/ה.

5. ידוע לנו כי עלינו להשלים את האבחון ולהגישו עד ליום 10/08/2021.

בברכה,

שמות ההורה/ההורים: _____

חתימה/חתימות: _____

חתימת גורם מאבחן: _____

שימו לב!

יש לצרף ולהגיש הצהרה זו עד תאריך 20/4 למסמכים הנוספים לצורך פנייה לוועדת זכאות ואפיון